

EUROOPA ÜLEMKOGU

**Brüssel, 14. märts 2013
(OR. en)**

EUCO 23/13

**CO EUR 3
CONCL 2**

SAATEMÄRKUSED

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Teema: **EUROOPA ÜLEMKOGU
14.–15. märts 2013**

JÄRELDUSED

Delegatsioonidele edastatakse lisas Euroopa Ülemkogu (14.–15. märts 2013) järeldused.

Viimastel aastatel oleme teinud palju selleks, et reageerida finants- ja riigivõlakriisi tekitatud pakilistele väljakutsetele, eesmärgiga sillutada teed jätkusuutliku ja töökohtade loomist soodustava majanduskasvu taastumisele ning liikuda tõhustatud majandusjuhtimise suunas nii ELi kui ka euroala tasandil. Finantsturgudele alles jäänud mõningasest ebakindlusest hoolimata on saavutatud palju. 2013. aastaks prognoositud majandustegevuse aeglustumine ja lubamatult suur töötuse määr rõhutavad siiski, kuivõrd oluline on kiirendada esmajärjekorras jõupingutusi majanduskasvu toetamiseks, püüeldes samal ajal majanduskasvu soosiva eelarve konsolideerimise poole. Euroopa Ülemkogus arutati põhjalikult majanduslikku ja sotsiaalset olukorda ning määrati kindlaks liikmesriikide ja Euroopa Liidu majanduspoliitika suunised 2013. aastaks. Keskenduda tuleks langetatud otsuste elluviimisele, eelkõige seoses majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppega. Eriti tähtsaks tuleks pidada noorte tööhõive toetamist ning majanduskasvu ja konkurentsivõime edendamist. Euroopa Ülemkogu tuleb juunis tagasi nimetatud prioriteetide elluviimiseks liikmesriikide tasandil kindlaks määratavate poliitikameetmete hindamise ning majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe rakendamise juurde. Ülemkogu leppis kokku, et ta arutab lähikuudel konkreetseid teemasid, millel on suur potentsiaal majanduskasvu ja töökohtade loomise seisukohalt. Euroopa Ülemkogu tegi ka kokkuvõtte majandus- ja rahaliidu süvendamiseks tehtavast tööst, pidades silmas oma juunikuist kohtumist.

I. MAJANDUS- JA SOTSIAALPOLIITIKA

Euroopa poolaasta: konkurentsivõime, majanduskasvu ja töökohtade, eelkõige noorte jaoks mõeldud töökohtade loomise edendamine

1. Nagu möödunud aasta detsembris kokku lepiti, võtavad liikmesriigid ja Euroopa Liit otsusekindlalt meetmeid, et edendada konkurentsivõimet, majanduskasvu ja töökohtade loomist kooskõlas järgmiste iga-aastases majanduskasvu analüüsis esitatud prioriteetidega:
 - a) diferentseeritud ja majanduskasvu soodustav eelarve konsolideerimine;
 - b) majandusele tavapärase laenuandmise taastamine;
 - c) majanduskasvu ja konkurentsivõime edendamine;
 - d) võitlus töötusega ja tegelemine kriisi sotsiaalsete tagajärgedega;
 - e) avaliku halduse moderniseerimine.

2. Endiselt on keskse tähtsusega rakendamine. Tugevat poliitilist pühendumust eesmärgile edendada majanduskasvu ja töökohtade loomist ning reageerida eelarvealastele, makromajanduslikele ja struktuursetele väljakutsetele peab toetama otsusekindel tegutsemine. Seda kõike tuleks kajastada liikmesriikide riiklikes reformikavades ning stabiilsus- ja lähenemisprogrammides, võttes täiel määral arvesse nõukogus Euroopa poolaasta raames komisjoni iga-aastase majanduskasvu aruande üle peetud arutelusid, mille tulemused on esitatud eesistujariigi kokkuvõtvast aruandes ning vastavates nõukogu järeldustes¹, samuti analüüse, mis komisjon on esitanud makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse kontekstis, sealhulgas häiremehhanismi aruandes.
3. Liikmesriikide eelarvete struktuursesse tasakaalu viimisel tehakse suuri edusamme ning need edusammud peavad jätkuma. Euroopa Ülemkogu rõhutab eelkõige vajadust diferentseeritud ja majanduskasvu soodustaval viisil toimuva eelarve konsolideerimise järele, tuletades samas meelde võimalusi, mida pakuvad kehtivad eelarve-eeskirjad, mis on sätestatud stabiilsuse ja kasvu paktis ning stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingus.
4. Tuleks kasutada kulude ja tuludega seonduvate meetmete sobivat kombinatsiooni liikmesriikide tasandil, sealhulgas lühiajalisi sihipäraseid meetmeid, mille eesmärk on hoogustada majanduskasvu ja toetada töökohtade loomist, eelkõige noorte jaoks, ning pidada esmatähtsaks majanduskasvu soodustavaid investeeringuid. Sellega seoses tuleb Euroopa Ülemkogu meelde, et stabiilsuse ja kasvu pakti ennetavate meetmete raames saab kasutada ELi kehtiva eelarveraamistiku pakutavaid võimalusi tasakaalu loomiseks tootlike avaliku sektori investeeringute vajaduse ja eelarvedistsipliiniga seonduvate eesmärkide vahel, austades samas täiel määral stabiilsuse ja kasvu pakti.

¹ Nõukogu 12. veebruari 2013. aasta järeldused iga-aastase majanduskasvu analüüsi ja häiremehhanismi aruande kohta, nõukogu 15. veebruari 2013. aasta järeldused hariduse kohta, nõukogu 28. veebruari 2013. aasta järeldused, milles käsitletakse poliitilisi suuniseid tööhõive- ja sotsiaalpoliitika kohta, ning nõukogu 5. märtsi 2013. aasta järeldused riiklike kulutuste kvaliteedi kohta.

5. Eelarve konsolideerimine ja finantsstabiilsuse taastamine peavad käima käsikäes hästi läbimõeldud struktuurireformidega, mille eesmärk on jätkusuutliku majanduskasvu, tööhõive ja konkurentsivõime edendamine ning makromajandusliku tasakaalustamatuse korrigeerimine. Sellega seoses tuleb Euroopa Ülemkogu meelde maksude tööjõult mujale suunamise tähtsust, kui see on asjakohane ja tunnustades liikmesriikide pädevust selles valdkonnas, kuna see aitab soodustada inimeste töölevõtmist ja parandada konkurentsivõimet.

6. Eelarve konsolideerimisel, mis on keeruline ülesanne, on tähtis tagada, et igaüks kannab oma osa maksukoormast. Seetõttu on vaja hoogustada jõupingutusi, et parandada maksude kogumise tõhusust ja võidelda maksudest kõrvalehoidumise vastu, muu hulgas kolmandate riikidega hoiuste intresside maksustamise kokkulepete sõlmimise ja käibemaksupettuse probleemi lahendamisel kiirete edusammude tegemise teel. OECD ja G20 tasandil on vaja tihedat koostööd, et arendada maksubaasi vähendamise ja kasumi ülekandmise vältimist käsitlevaid rahvusvaheliselt kokkulepitud standardeid. Selleks kooskõlastavad ELi liikmesriigid oma seisukohad. Tuleks jätkata tööd menetluses olevate maksuteemaliste eelnõudega, nagu ettepanekud, mis käsitlevad energia maksustamist, ettevõtte tulumaksu ühtset konsolideeritud maksubaasi ja hoiuste intresside maksustamise direktiivi läbivaatamist. Euroopa Ülemkogu võtab teadmiseks, et töö seoses tõhustatud koostööga finantstehingute maksu küsimuses edeneb.

7. ELi tasandil võetavate meetmete osas tuleb jätkata viimastel kuudel Euroopa Ülemkogu kokku lepitud suuniste, eelkõige majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppes toodud suuniste täielikku ja kiiret rakendamist, kasutades majanduskasvu ja konkurentsivõime edendamiseks eelkõige ära ka rohelise majanduse potentsiaali. Hiljutine Euroopa Investeerimispanka kapitali suurendamine 10 miljardi euro võrra võimaldab pangal anda majanduskasvu ja töökohtade loomise toetuseks laenu täiendavad 60 miljardit eurot ning koos Euroopa Investeerimisfondiga aitab see käivitada aastatel 2013–2015 projekte kuni 180 miljardi euro ulatuses. Euroopa Ülemkogu hindab majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe rakendamist juunis, pöörates eelkõige tähelepanu töökohtade loomisele suunatud meetmetele ning majanduse rahastamise edendamisele, toetades kiiresti toimivaid majanduskasvu edendavaid meetmeid. Sellega seoses esitab komisjon koos EIBga juunikuus aruande võimaluste ja suunatud prioriteetide kohta, mis tuleks kindlaks teha, eelkõige seoses infrastruktuuri, energia- ja ressursitõhususe, digitaalmajanduse, teadusuuringute, innovatsiooni ja VKEdega.

8. Kiiresti tuleb viia lõpule töö parema majandusjuhtimise raamistikuga ning see rakendada. Eelarve- ja makromajanduslikku järelevalvet käsitlevad uued õigusaktid (esimene ja teine majanduse juhtimise pakett ning stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise leping) tuleb täiel määral rakendada. Eelkõige tuleb teha kõik vajalikud ettevalmistused selle tagamiseks, et neid uusi eeskirju hakataks 2013. aastal tulemuslikult kohaldama riikide eelarvetsüklite algusest peale.

9. Euroopa Ülemkogu pöörab täna erilist tähelepanu järgmistele teemadele:
- a) töötuse küsimusega tegelemine on suurim praegu meie ees seisev sotsiaalne väljakutse. Seetõttu tuleb praeguses olukorras pöörata esmajärjekorras ja eriti tähelepanu aktiivsele tööhõive-, sotsiaal- ja tööturupoliitikale, pidades esmatähtsaks noorte tööhõive edendamist. Haridus- ja koolitussüsteemid peavad andma paremaid tulemusi, tagades noortele õigete oskuste andmise ning sidudes omavahel tõhusamalt hariduse ja töö. Tuginedes Euroopa Ülemkogu 2013. aasta veebruari kohtumisel noorte tööhõive algatuse suhtes saavutatud kokkuleppele, esitas komisjon Euroopa Sotsiaalfondi määruse üle peetavate läbirääkimiste raames ettepanekud tehniliste kohanduste kohta, mis võimaldavad algatuse täielikku elluviimise alates 1. jaanuarist 2014. Seni saavad liikmesriigid kasutada noorte töötusega võitlemiseks käimasoleva programmiperioodi jooksul kõikidest struktuurifondidest kättesaadavaid rahalisi vahendeid. Sellega seoses tervitab Euroopa Ülemkogu komisjoni jõupingutusi, mille eesmärk on arendada edasi koostööd liikmesriikidega, kus noorte töötuse määr on kõige suurem. Nõukogus 28. veebruaril saavutatud kokkulepe noortegarantii suhtes aitab tagada, et kõik kuni 25-aastased noored saavad hiljemalt nelja kuu jooksul pärast töötuks jäämist või formaalharidussüsteemist lahkumist hea tööpakkumise või haridustee jätkamise, õpipoisiõppe või praktikapakkumise, ning tuleks kiiresti rakendada, sealhulgas noorte tööhõive algatuse toetuse abil. Peab jätkuma ka üldisem töö, tuginedes tööhõivepakatile, sealhulgas seoses naiste olulisemalt suuremal määral tööturule toomise, pikaajalise töötuse vähendamise ja vanemate töötajate tööturul täieliku osalemise tagamisega. Oluline on käsitleda kriisi sotsiaalseid tagajärgi ning võidelda vaesuse ja sotsiaalse tõrjutusega;

- b) üks peamisi majanduskasvu ja töökohtade loomise mootoreid on endiselt ühtne turg. Sellega seoses kutsus Euroopa Ülemkogu liikmesriike üles võtma täiel määral arvesse soovitusi, mis on esitatud ühtse turu integratsiooni olukorda käsitlevas komisjoni aruandes, ning tervitab komisjoni kavatsust integreerida sellised aruanded tulevastesse iga-aastastesse majanduskasvu analüüsidesse. Esmatähtis on viia kiiresti lõpule töö kõikide esimesse ühtse turu meetmepaketti kuuluvate ettepanekutega, eriti eelnõudega sellistes võtmetähtsusega valdkondades nagu raamatupidamine, kutsekvalifikatsioonid, riigihanked, töötajate lähetamine ning e-identimine ja e-allkiri, eesmärgiga tugevdada konkurentsivõimet, süvendada ühtset turgu ja kaotada põhjendamatu takistusi. Komisjon esitab viivitamata ülejäänud teise ühtse turu meetmepaketi ettepanekud kiireks läbivaatamiseks, et need oleks võimalik enne parlamendi praeguse koosseisu ametiaja lõppu vastu võtta. Samuti tuleb kiiresti parandada kõikide ühtse turu õigusaktide, sealhulgas teenuste direktiivi rakendamist, eelkõige viies läbi rangeid vastastikuseid hindamisi ja tehes kiiresti tööd põhjendamatu takistuste kaotamiseks. Euroopa Ülemkogu pöörab ka tulevikus nendele küsimustele regulaarselt tähelepanu.

- c) Tuleb astuda uusi samme selleks, et vähendada üldist regulatiivset koormust ELi ja liikmesriikide tasandil, võttes samas alati arvesse vajadust nõuetekohaselt kaitsta tarbijaid ja töötajaid. Liikmesriigid ja komisjon peaksid jätkama tööd aruka reguleerimise valdkonnas, pidades silmas komisjoni hiljutisi teatise, ning võtma seejuures eriti arvesse VKEde vajadusi. Liikmesriigid pööravad erilist tähelepanu sellele, et ELi õigusaktide rakendamisega seoses ei tekiks lisakoormust. Euroopa Ülemkogu tervitab komisjoni hiljutist aruannet VKEde jaoks kõige koormavamate õigusaktide kohta ning jääb ootama esialgsete konkreetsete ettepanekute esitamist aruande tulemuste rakendamiseks juuniks. Komisjon jälgib edusamme VKEde tulemustabeli abil. Samuti tagab komisjon oma õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi („REFIT”) kiire ja tulemusliku rakendamise, eelkõige sel viisil, et teeb kiiresti kindlaks õigusliku reguleerimise valdkonnad ja õigusaktid, mis peidavad endas suurimat potentsiaali eeskirjade lihtsustamiseks ja õigusliku reguleerimise kulude vähendamiseks. Euroopa Ülemkogu jääb ootama esimeste ettepanekute esitamist lihtsustamise kohta ja regulatiivse koormuse vähendamist sügisel. Euroopa Ülemkogu võtab teadmiseks, et komisjon esitab oma iga-aastase tööprogrammi raames loetelu menetluses olevatest tagasivõetavatest ettepanekutest. Ülemkogu innustab komisjoni kasutama regulatiivse koormuse vähendamiseks ja konkurentsivõime edendamiseks programmi „REFIT”, et teha kindlaks ja pakkuda sügisel välja tagasivõetavad õigusaktid, millest ei ole enam kasu, ning jätkata kehtivate õigusaktide konsolideerimist osana oma lihtsustamistööst.

10. Euroopa Ülemkogu korraldab lähikuudel mitu temaatilist arutelu majanduskasvu ja Euroopa konkurentsivõime seisukohalt keskse tähtsusega valdkondlike ja struktuursete küsimuste üle. Nende arutelude tulemused on aluseks järgmisel aastal toimuvale mõttevahetusele, millel käsitletakse strateegiat „Euroopa 2020” ja selle peamiste eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme. Ülemkogu kutsub üles tegema tööd nende arutelude ettevalmistamiseks, pidades sealjuures esmatähtsaks järgmisi küsimusi:
- a) **energeetika (mai 2013):** tehakse tööd energia siseturu väljakujundamiseks ning Euroopa energiaturgude omavaheliseks ühendamiseks. Ükski ELi liikmesriik ei tohiks jääda pärast 2015. aastat Euroopa gaasi- ja elektrivõrkudest isoleerituks. Euroopal on vaja investeerida kaasaegsesse energiainfrastruktuuri ja tegeleda kõrgete energiahindadega, mis kahjustavad konkurentsi;
 - b) **innovatsioon (oktoober 2013):** Euroopa Ülemkogu ootab, et komisjon esitaks aegsasti enne ülemkogu arutelusid Euroopa teadusruumi käsitleva aruande ja teatise „Innovaatilise liidu olukord 2012. aastal”, sealhulgas ühtse innovatsiooninäitaja;
 - c) **digitaalarengu tegevuskava ja muud teenused (oktoober 2013):** Euroopa Ülemkogu võtab teadmiseks komisjoni kavatsuse esitada aegsasti enne oktoobrit aruanne, milles antakse ülevaade olukorrast ja käsitletakse allesjäänud takistusi, mis tuleb kõrvaldada, et tagada täielikult toimiva digitaalse ühtse turu väljakujundamine 2015. aastaks, ning konkreetsed meetmed info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ühtse turu võimalikult kiireks loomiseks;
 - d) **kaitseküsimused (detsember 2013):** Euroopa Ülemkogu arutab viise rohkem integreeritud, innovatiivsema ja konkurentsivõimelisema Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi arendamiseks;

- e) tööstusalane konkurentsivõime ja poliitika (juuni 2013 ja veebruar 2014): rõhutades, kuivõrd oluline on muuta Euroopa tootmis- ja investeerimiskohana konkurentsivõimelisemaks, jääb Euroopa Ülemkogu ootama järelmeetmete võtmist komisjoni hiljutistele tööstuspoliitikat ja konkreetseid tööstussektoreid käsitlevatele teatistele ning komisjoni poolt õigel ajal sellesse arutellu täiendava panuse andmist: aruanne Euroopa konkurentsivõime kohta, aruanne tööstuspoliitika prioriteetide rakendamise kohta ja tööstuskaupade ühtse turu toimimise hindamise järeldused.

Majandus- ja rahaliidu süvendamine

11. Euroopa Ülemkogu tegi kokkuvõtte käimasolevast tööst majandus- ja rahaliidu süvendamise neljal suunal, mis määrati kindlaks 2012. aasta detsembrikuu kohtumise järeldustes. Iga uue sammuga majandusjuhtimise tugevdamise suunas peavad kaasnema ka uued sammud suurema legitiimsuse ja vastutuse suunas.
12. Kiiresti on vaja teha edusamme integreerituma finantsraamistiku suunas liikumisel, et taastada tavapärane laenuandmine, parandada konkurentsivõimet ja aidata teha vajalikud majanduslikud kohandused. Pärast pankade kapitalinõudeid käsitlevate uute eeskirjade osas edu saavutamist tuleb leida kiiresti lahendus veel lahtistele tehnilistele küsimustele, et kuu lõpuks oleks võimalik lõplik kokkulepe saavutada. Tähtis on ka lähinädalatel ühtset järelevalvemehhanismi käsitleva seadusandliku menetluse lõpuleviimine.

13. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, et on ülimalt oluline murda pankade ja riikide vaheline nõiaring. Nagu otsustati 2012. aasta detsembris, tuleks võimalikult kiiresti 2013. aasta esimesel poolel leppida kokku tegevusraamistikus, sealhulgas varasemast ajast päritud probleemse vara määratluses, nii et ajaks, mil toimiv ühtne järelevalvemehhanism on kehtestatud, saaks Euroopa stabiilsusmehhanism korralist otsust järgides pankasid otse rekaptaliseerida. Enne 2013. aasta juunit tuleb jõuda kokkuleppele pankade maksevõime taastamise ja kriisilahenduse direktiivis ning hoiuste tagamise skeemi direktiivis, tagades õiglase tasakaalu päritoluriikide ja vastuvõtivate riikide vahel. Komisjon kavatses esitada 2013. aasta suveks seadusandliku ettepaneku ühtses järelevalvemehhanismis osalevate riikide ühtse kriisilahendusmehhanismi kohta, mis tuleb läbi vaadata esmajärjekorras, kavatsusega võtta see vastu praeguse parlamendi koosseisu ametiaja jooksul. See peaks tagama tulemusliku raamistiku finantseerimisasutuste kriiside lahendamiseks, kaitstes samas maksumaksjaid pangakriiside korral, põhinema finantssektori enda panusel ja sisaldama asjakohaseid ja tõhusaid kaitsemeetmeid, kooskõlas Euroopa Ülemkogu 2012. aasta detsembri järeldustega. Ühtse turu terviklikkust austatakse täiel määral ning tagatakse võrdsed võimalused nii ühtses järelevalvemehhanismis osalevatele kui ka mitteosalevatele liikmesriikidele.
14. Euroopa Ülemkogu võtab teadmiseks euroala tippkohtumiste korraldamise eeskirjade vastuvõtmise ning tervitab asjaolu, et nende eeskirjadega kavatsetakse parandada euroala juhtimise kvaliteeti, säilitades samas kogu Euroopa Liidu terviklikkuse, nagu on tunnistatud eelkõige majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingu asjakohastes sätetes².

II. MUUD KÜSIMUSED

15. Euroopa Ülemkogus toimus arvamuste vahetus ELi ja tema strateegiliste partnerite suhete teemal.

² Madalmaad esitasid selle punkti suhtes parlamentaarse analüüsi reservatsiooni.